

Rašelištní mechorosty Českomoravské vrchoviny

Táňa Štechová, Eva Holá, Alžběta Manukjanová

výsledky 2016-2017

Calypogeia fissa (kryjnice zaříznutá)

Calypogeia fissa, **drobná listnatá játrovka** s nadsazenými celokrajnými oválnými listy. Spodní listy jsou do 2/3 nebo někdy až k bázi dvoudílné. Siličná tělíska bezbarvá. Roste převážně na vlhké půdě. Druhy rodu *Calypogeia* patří k obtížně rozpoznatelným, nelze je obvykle určit na základě jednoho rozlišovacího znaku, ale porovnáním více podstatných znaků. K nejdůležitějším patří tvar a umístění listů a spodních listů, velikost buněk, charakter a rozmístění siličných tělísek. *C. fissa* bývá často zaměňována s *C. azurea*, ale siličná tělíska a tvar spodních listů jsou dobrými rozlišovacími znaky.

Kategorie ohrožení (LR-nt / rLR-nt)

Calypogeia fissa je na Českomoravské vrchovině vzácným druhem známým pouze ze 6 lokalit. Játrovka byla v tomto území zřejmě vzácná i v minulosti, o jejím výskytu na Českomoravské vrchovině neexistují žádné historické údaje (Duda & Váňa 1987).

Rozšíření

Calypogeia fissa je suboceánicko-mediteránní druh, jehož rozšíření není v ČR příliš dobře známo. Vyskytuje se častěji v západní části republiky. Druh byl v cílovém území recentně zaznamenán na třech rašelištních lokalitách: NPR Dářko, NPR Radostínské rašelištně a na rašelišti u Borové. Dále pak třech nerašelištních lokalitách: NPR Ransko, NPR Velký Špičák a PR Roštýnská obora (úst. sděl. Kubešová, Táborská). Údaje o velikosti jeho populací chybí.

Ohrožující faktory a péče o lokality

Druh je ohrožen především změnami ve vodním režimu rašelištní a jejich následnou sukcesí, při níž dochází k zániku rozvolněných míst s holou rašelinou.

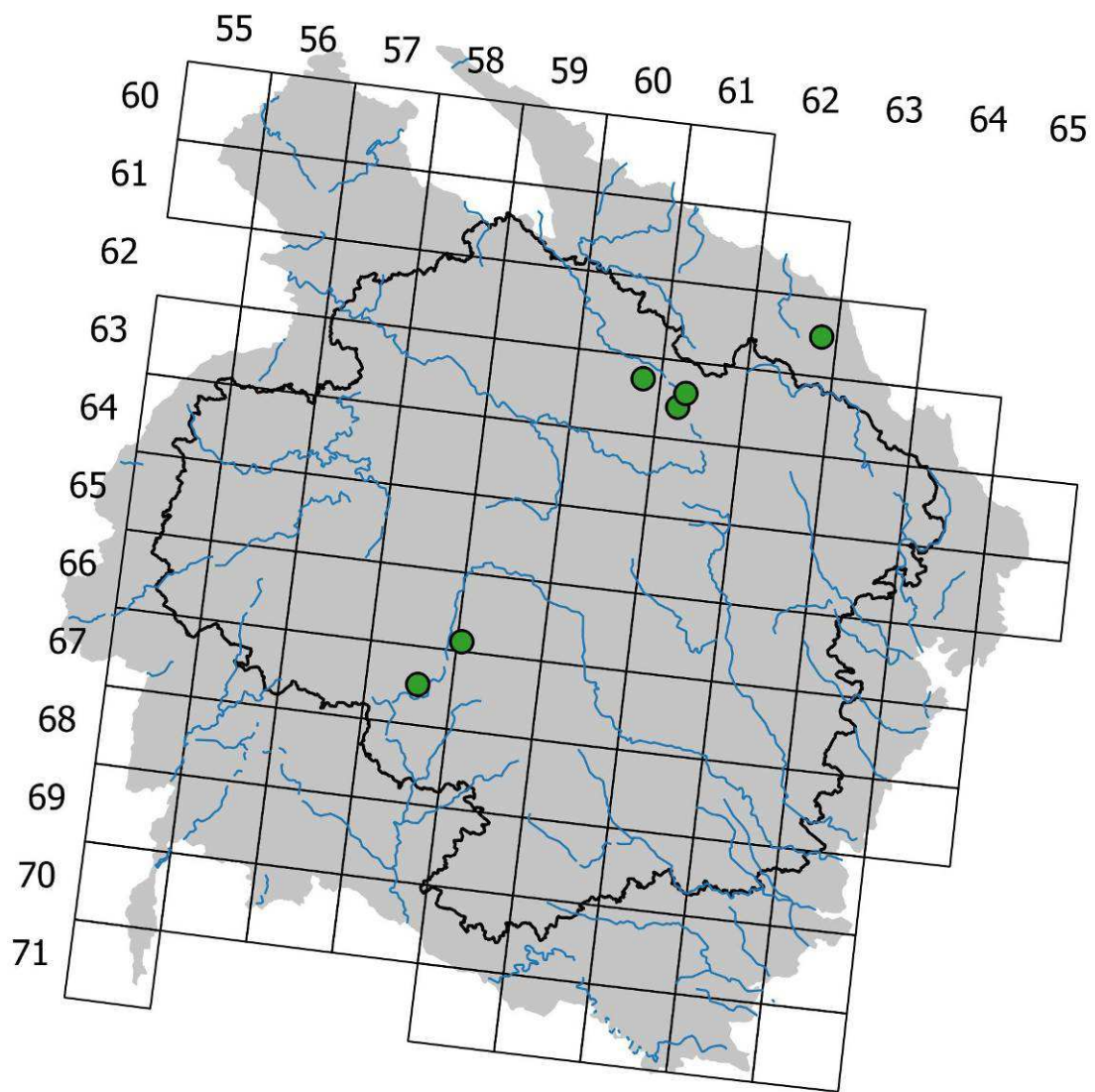
Seznam recentních lokalit

Českomoravská vrchovina – lokality v Kraji Vysočina:

Radostín: NPR Dářko (vč. navazujících rašelinných biotopů), ca 1,5 km J od obce, 620 m n. m. (49°38'28"N, 15°52'21"E); **Radostín:** NPR Radostínské rašelištně (vč. navazujících rašelinných biotopů), 1,5 km SV až 1 km SV od středu obce, 620 m n. m. (49°39'35"N, 15°53'07"E); **Staré Ransko:** NPR Ransko, severozápadní část rezervace, 575 m n. m. (49°40'18.88"N, 15°47'55.82"E); **Třeštnice:** PR Roštýnská obora, jihovýchodní část rezervace, 635 m n. m. (49°15'06.00"N, 15°26'03.00"E); **Třeštnice:** NPR Velký Špičák, severní část rezervace, 690 m n. m. (49°18'44.40"N, 15°30'32.30"E).

Českomoravská vrchovina – lokality mimo Kraj Vysočina:

Borová: Rašelištně pod tratí, plochy s rašelinou vegetací v průseku pod vedením vysokého napětí 2 km SZ od obce, Z od žel. přejezdu přes silnici Polička–Hlinsko, 650 m n. m. (49°45'03"N, 16°08'13"E).

Rozšíření druhu *Calypogeia fissa*; zelený bod – recentní výskyt, černá linie – Kraj Vysočina, modrá linie – řeky, šedivá plocha – Českomoravská vrchovina.